

Cecilia Hillstrom Gallery:

PÄIVI TAKALA

ART OF PICTORIAL THINKING Konsten att tänka i bild

*Konsten handlar inte om konst.
Konsten handlar om liv.
Louise Bourgeois*

Vid det första mötet med ett konstverk sker en spontan tolkning obemärkt på varje nivå av vår erfarenhet. Vi påverkas innan vi hinner identifiera motiv, färger, teknik eller material. Vad händer mellan bilden och betraktaren vid den första förnimmelsen? Vad gör bilden med oss? Roar eller oroar? Tröstar? Förargar? Hänför? Eller – i värsta fall – berör den inte alls?

Päivi Takalas måleri tändar blickens nyfikenhet omedelbart. Både de mjuka färgtonerna och den täta svärtan lockar som en stoiskt behärskat visuell röst. Det finnas inget ansträngt i dessa precisa, luftiga verk som tryggt vilar i sin egen realitet. En konstnärlig kraft har mobiliserats här.

Blicken vandrar vidare. Former, objekt och gestalter börjar träda fram. Ett porträtt i profil. Ett hästhuvud. En silhuett av en svart svan ... Ju längre vi tittar desto mer hemlighetsfulla bilderna tar sig. Det välbekanta blir alltmer främmande ju närmare det undersöks. Som om varje målning var en gåta i sig.

Takalas bildspråk är figurativt och till synes realistiskt i dessa verk. Snart blir vi dock varse om att någonting inte stämmer här. Små, nästan humoristiska förskjutningar påminner om att en bild är en bild och därmed en illusion, en tolkning och ett filter mot verkligheten.

De huvudmotiv som Takala på sistone återkommer till – hästen och svanen – är symboltunga och historiskt förankrade. Människan har också avbildat djur sedan begynnelsen. Djurens djupare religiösa eller estetiska innebörder för dem som skapade de första grottmålningarna har dock gått förlorade för oss. Takala riktar vår blick i stället mot paradoxen att vi i västvärlden ofta närmar oss djuren och naturen genom avbilder, logotyper och varumärken, som i sig ibland får kultstatus.

Takalas måleri handlar dock varken om samhällskritik eller invändningar mot olika former av lyxkonsumtionen. Här finns ingen

moraliserande utan snarare en reflekterande dimension. Målningarna är visuella funderingar över den värld och bildkultur som människan skapar.

Arvet från den västerländska konsthistorien är alltid närvarande i Päivi Takalas verk. Samtidigt går hon sin egen väg i allt hon gör. De vackra beigea tonerna i färgpaletten har en direkt koppling till en av konsthistoriens mest kända hästar – *Whistlejacket*, på ett magnifikt sätt avbildad i naturlig storlek och utan ryttare av George Stubbs omkring 1762. Stubbs blev berömd för sina virtuosa hästmålningar och konventionsbrott med färgfält som rena bakgrunder.

När häst- eller svanmotivet på en själ glider samman med en människoprofil uppenbarar sig något surrealistiskt i Takalas verk. René Magritte, urfader för kluriga bildparadoxer, hade förnöjt blinkat vid åsynen av dessa verk.

Även de händer som från ingenstans och utan anknytning till resten av människokroppen dyker upp i målningarna för att hålla, smeka eller peka ut någonting har ett surrealistiskt drag över sig. Det fragmentariska känns dock inte som ett sönderfallande här. Den lekfulla dialogen med konsthistorien går tillbaka till ungrenässansen, Fra Angelico och hans fresker. På sitt eget sätt alluderar Takala på de tidiga renässansmålarnas klarhet och en enhetlig perspektiv-, färg- och ljusbehandling.

Päivi Takala strävar dock inte efter att utveckla nya måleriska effekter. Skapandeprocessen är i lika hög grad estetisk som intellektuell för hennes del. Enklast kan man kanske formulera det som att bilderna är sprungna ur förundran. De är lediga och bundna på en och samma gång, medan det stiliserade bildspråket följer sin egen inre logik. Formerna reduceras. Den sofistikerade sparsamheten gör att varje penseldrag, färgton och linje är precis det som är nödvändigt just här. Det är inte verkligheten som avbildas utan funderingar kring den. Måleriet är Päivi Takalas verktyg för att tänka och närma sig världens existentiella beskaffenhet.

Joanna Persman